

Příběhy modré krve

Pilot v Chile, americký námořník, vyznavačka Křišny, pokrývač. Tím vším byli příslušníci a POTOMCI ČESKÉ ŠLECHTY v nelehkých dobách.

Kniha *Křižovatky české aristokracie* je volným pokračováním triptychu *Příběhy české šlechty, Návraty české šlechty a Paradoxy české šlechty*, který vycházel mezi lety 1995–2005. Autorem je Vladimír Votýpka (1932), který se osudům šlechticů věnuje už od 70. let.

V *Křižovatkách české aristokracie* se autor zabývá šesti šlechtickými rody, uvádí je do historického kontextu, ale především vypráví příběhy jejich příslušníků po druhé světové válce a po komunistickém puči v roce 1948, kdy jim byl vyvlastněn majetek a ve většině případů byli přinuceni k emigraci. Podstatným tématem knihy pak je jejich návrat do Česka, restituce majetku a způsob života se znovu nabytým (nebo naopak nezískaným) majetkem. Autorovou chybou ovšem je, že fakta málokdy podpoří letopočty a čtenářovu orientaci tak znesnadňuje.

Světáci a dobrodruzi

Hraběnka Josefina Podstatzká-Lichtensteinová se vrátila do Velkého Meziříčí, kde restituovala starý rodový majetek, v devadesáti letech, ale plná elánu a činorodosti. Na fotografickém portrétu jako by z oka vypadla Jiřině Jiráskové v hlavní roli známého televizního filmu *Zámek v Čechách* – prostě aristokratka každým coulem, kterou neporazilo žádné protivenství. S mužem a třemi dětmi emigrovala už v březnu 1948, po různých peripetiích se usadili v Chile. Po návratu, jak se shodují všichni zpovídání v této kapitole, přijali bývalé „pány“ jejich čeští sousedé velmi vstřícně. Postupem času však mezi třemi dětmi vyvstal dědický spor, v knize bohužel jen naznačený. Vyvolal jej podle všeho hraběnčin syn František, samozřejmě už také jako starý pán.

Život Františka Podstatzkého-Lichtensteina, který se v Chile mimo jiné živil jako kovboj a pilot malých letadel, je popsán jako jeden z nejdobrodružnějších v celé knize. Konkurovat mu může snad jedině Arnošt „Ernest“ Kolowrat, syn významného hraběte Jindřicha Kolowrata, který s rodinou okamžitě po únoru 1948 emigroval do Spojených států.

Arnošt, jeden ze tří synů hraběte Jindřicha, si užíval životního stylu weltmana a bohéma, vstoupil i do amerického vojenského námořnictva, v němž zažil mimo jiné půlrok u atolu Bikini, kde americká armáda testovala atomové bomby. Po mnoha známostech se nakonec oženil, vzal si neurozenou Američanku Barbaru, čímž se vyřadil z možnosti majetkového následnictví. „Můj největší životní úspěch byl ten, že jsem si vzal svou ženu a kvůli ní jsem se vzdal ohromného majetku, dědictví po otci,“ řekl autorovi na závěr svého vyprávění.

Když museli odejít

Velmi silná je kniha v líčení okolností odchodu šlechticů z Československa. Anna Marie Waldsteinová, řečená Mirli, poskytla autorovi svůj deník. Detailně v něm popisuje květnové a následující dny roku 1945, plné ponižujícího jednání vůči šlechtě, jež se vždy hlásila ke svému rakušanství, které rozhodně v době vypjatých antiněmeckých vášní nebylo bodem k dobru.

Marii Nostitz-Rieneckové se sice nepodařilo získat zpět rodový zámek v Plané, který zcela zchátral, ale v životě jako manželka italského diplomata měla vcelku štěstí a dnes se věnuje pomoci slabozrakým. V knize líčí srdceryvné scény odchodu z Čech, který podstoupila s rodiči jako malá dívka. Korunu všemu nasadilo, když ji na hranicích čeští celníci obrali o nejmilejší hračky. Právě tyto zdánlivě drobné příběhy „všedního dne“ dodávají knize plasticitu a působivost.

Nejmladší šlechtičnou, jež v knize figuruje, je Pavlína Bořek-Dohalská. Vypráví o svém divokém životě, spojeném s alkoholem a drogami, cestování do Antarktidy i Indie. Pointa jejího zajímavého vzpomínání přichází, když se na konci kapitoly dočteme, že je nyní členkou Hare Krišna. A mimochodem, o osudech české šlechty vypovídá i to, že její otec Antonín Bořek-Dohalský je vyučený pokrývač a tři strýcové kuchař, strojař a klempíř...

Poslední příběh patří Dianě Sternbergové. Ta působí jako ideál představ o šlechtičně jedenadvacátého století. Jako bývalá bytová architektka zvelebuje svůj zámek v Častolovicích, podporuje kulturu, věnuje se charitě, působí skromně, ale na fotografiích modrou krev nezapře.

Foto popis | Vydalo nakladatelství Paseka, 280 stran, cena 329 korun

Foto popis | Hraběnka Josefina Podstatzká-Lichtensteinová

Foto autor | Repro: kniha